

Spinnariíð Mona:

ULL ER FØROYA

– soleiðis var tað einaferð!

Tað eru tey, sum royna at broyta hesa støðu, og ein av hesum er verkætlanin Spinnariíð Mona. Ullin skal koma til høldar og góðskumennast, hon skal kunna brúkast frá innast til uttast, og ikki minst so eiga vit at tryggja, at kunnleikin til ullarhandverkið ikki hvørstur, sigur Olga Biskopstø, verkætlanarleiðari

ANNIKA KUNOY IM

ANNIKA@SOSIALURIN.FO

Síðan fyrstu fólkin settu fótin á land í Føroyum, hevur tað verið tørvur og ein stremban eftir at brúka og virka ta føroysku ullina. Tí hava vit orðtakið “ull er Føroya gull”.

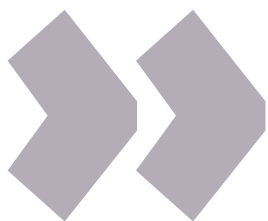
Men hetta tykist so langt síðani. Í dag verður stórir partur av ullini sæddur sum burturkast. Tað er lættari at framleiða og keypa ull uttanlands, og bóndin fær lítið burtur úr at lata sína ull.

Tað eru tey, sum royna at broyta hesa støðu, og ein av hesum er verkætlanin Spinnariíð Mona.

- Okkara sjónarmið er, at ullin skal koma til høldar og góðskumennast, hon skal kunna brúkast frá innast til uttast, og ikki minst so eiga vit at tryggja, at kunnleikin til ullarhandverkið ikki hvørstur. Hetta skylda vit okkara eftirkomarum og okkara umhvørvi – og tí eru vit so áhaldin við at fáa verkætlanina Spinnariíð Mona í gongd, sigur íverksetin í lýsing av verkætlanini.

Og kvinnan handan verkætlanina er 62 ára gamla Olga Biskopstø úr Klaksvík, sum altíð hevur havt stóran áhuga fyri føroyskari ull og tógvi.

- Omma og abbi mín í Fuglafirði vóru bóndir, og omma gjørdi nóg burturúr at garva skinn og at fáa ullina nappaða og síðani senda hana til Tøting ella til Monu at spinna, sigur hon.

Vit hava brúkt so nógva tíð og orku upp á at fáa húsið umvælt og klárt, at nú tá tað er liðugt er torført at finna fígging til Spinnariíð Mona, sum er eitt millumting millum mentan og vinnu

Ein long verkætlan byrjar

Í veruleikanum byrjar søgan handan verkætlanina fyri góðum 17 árum síðani, tá Maria Klein leggur upp til, at hon og Olga saman fáa spinnariíð hjá Monu Olsen á fótur aftur. Maria Klein

Mona Olsen arbeidir við eina av maskinum á gamla Spinnarinum

er systurdóttir Monu Olsen, sum í mong ár arbeidði við at gera føroyska tógvi til fyrsta floks tógvi, og hon er eisini gumma Olgu. Í eina tíð eru tær nóg saman við Monu og samla saman kunning gjøgnum samrøður við hana um lívið sum spunakona.

- Mona segði alla tíðina, at hon var ómetaliga áhugað í, at Spinnariíð helt fram, tá hon legði frá sær, tí hon helt, at tað var synd, at lívsverk hennara steðgaði har. Hon helt, at hon hevði so mikið nógvar royndir í at gagnnýta føroysku ullina og gera hana til tógvi.

Hon hevði roynt at skrástt sjálv – hvat hon hevði gjørt og hvussu hon fekk besta úrslitið burtur úr ullini – og hon ynski mest av øllum at føra vitanina víðari til komandi ættarlið, sigur Olga Biskopstø frá.

Olga arbeidir við gransking, so áhugin í hesum var har alt fyri eitt, og longu tá byrjar snakkið um at yvirtaka Spinnariíð.

- Vit fóru longu tá at skráseta royndirnar hjá Monu. Hon hevði lagt spunnið tógvi og nakað av ullini hon hevði nýtt í ein kassa við einum seðli, har hon hevði skrivað, hvussu hon hevði fingið júst ta

góðskuna av tógvi. Tað var gjørt á ein einfaldan hátt, og sumt var skrivað á kaffifiltur, sigur Olga Biskopstø flennandi.

Fíggarligar avbjóðingar

Í 2004, júst í hesum tíðarskeiðnum tá tær tríggar sita og skráseta, doyri Mona, og bógvið verður gjørt upp. Olga Biskopstø, Maria Klein og trý onnur ulláhugaði keypa tá Spinnariíð úr búnum hjá Monu.

- Í uppstartinum høvdu vit vón um fígging til rakstur, men tað fingi vit ikki, sigur hon.

Tær byrjaðu tá at læra fólk upp